

Memoriał – sumienie Rosji

Stowarzyszenie Memoriał jest laureatem Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego. Wyróżnienie zostanie wręczone 4 czerwca podczas gali w Ossolineum.

MAREK KOZUBAL

Zdaniem organizatorów działalność Memoriału jest dowodem przywiązania do wartości, które przed laty, z narażeniem życia, pielęgnował legendarny kurier z Warszawy. „Przyznanie nagrody dla Memoriału akurat teraz ma też wymiar symboliczny – może pomóc we wskrzeszeniu ducha walki, którego putinowska władza próbuje pokonać brutalną siłą” – uważają.

– Polityczny reżim Władimira Putina chce mieć wpływ na każdą dziedzinę życia przeciętnego Rosjanina. Z drugiej strony mamy dzielne i przeciwstawiające się tej autorytarnej władzy rosyjskie społeczeństwo obywatelskie, chcące zerwać uwierający je gorset i żyć w pokoju oraz demokracji. Memoriał bohatercko walczy w imieniu narodu rosyjskiego o suwerenność, podmiotowość, wolność i przestrzeganie praw człowieka – uważa Jacek Sutryk, prezydent Wrocławia.

Stowarzyszenie od dłuższego czasu spotykają liczne szykany ze strony władz rosyjskich i prezydenta Władimira Putina. Dokonywane są aresztowania oraz zasądzone kary więzienia dla członków tej organizacji.

28 grudnia 2021 roku rosyjski Sąd Najwyższy wydał wyrok nakazujący zamknięcie stowarzyszenia.

– To wsparcie przychodzi w trudnym dla nas czasie. Od 30 lat zajmujemy się upamiętnianiem ofiar terroru radzieckiego i obroną praw człowieka na obszarze poradzieckim. Przez te wszystkie lata byliśmy i pozostajemy pewni, że to dla Rosji potrzebna i ważna sprawa – powiedziała po otrzymaniu informacji o wyróżnieniu Elena Żemkowa, dyrektor wykonawczy organizacji.

– Jesteśmy zaszczyceni, że możemy znaleźć się w gronie innych laureatów, którzy również myślą o państwie jak o dobru wspólnym. To dla nas potwierdzenie, że wysiłki Memoriału są zauważane nie tylko w Rosji – dodała.

Warto przypomnieć, że Memoriał prowadzi studia nad polskimi ofiarami represji, w tym zbrodni katyńskiej. Działania Komisji Polskiej Stowarzyszenia koordynuje Aleksandr Gurjanow. Memoriał współpracuje z Ośrodkiem KARTA, od 1992 roku tworząc indeks represjonowanych. Do tej pory przygotowano 15 tomów.

Adolf Juzwenko, dyrektor Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, a jednocześnie członek kapituły nagrody, prognozuje, że bogata i długoletnia działalność Memoriału przynosi owoce i nie idzie na marne.

– To dopiero drugie w historii tej nagrody wyróżnienie przyznane konkretnej organizacji. W 2013 r. uhonorowaliśmy Instytut Literacki Kultura, powołany przez orędownika spraw wschodnich Jerzego Giedroycia. Memoriał upomina się z kolei o pamięć pomordowanych narodów w wyniku działań komunistycznego systemu. Putin wciąż ma władzę, lecz nie ma monopo-

Nagroda
Jana Nowaka-
Jeziorańskiego
przyznawana
jest od 2004 roku

lu na suwerenność. Prędzej czy później tę batalię z własnym narodem, na który podniósł rękę, przegra – uważa dyrektor Juzwenko.

Nagroda Jana Nowaka-Jeziorańskiego przyznawana jest od 2004 roku i została ustanowiona przez Jana Nowaka-Jeziorańskiego, miasto Wrocław, Kolegium Europy Wschodniej, Uniwersytet Wrocławski oraz Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

Trafia ona w ręce postaci, które uosabiają „myślenie o państwie jako dobru wspólnym”, a także do instytucji, które miały znaczący wkład w obalenie komunizmu, w odzyskanie przez Polskę niepodległości oraz w kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

„Rzeczpospolita” jest patronem wydarzenia. /©©